

stændigheds Skyld maatte opgive dem og komme til en anden og fornuftig Ordning. Det har ikke været højtgaende eller vidtrækkende patriotiske Hensyn, som har været særlig bestemmende for mig, men det rent praktiske, at handelsrejsende, der kommer hertil fra Udlandet, nu en Gang ikke kan være tjente med de Bestemmelser, vi har, og vi kan heller ikke selv være tjente med at byde Folk fra Udlandet de Vilkaar, vi hidtil har budt dem.

Til det ærede Medlem fra Nyborg (Birch) vil jeg sige, at jeg er ganske enig med ham i, at vore Love i saa høj Grad som muligt burde være forstaaelige for Lægmænd, ogsaa hvad angaar deres Titel, men det forekommer mig rigtignok, at det foreliggende Lovforslags Titel i Virkeligheden dækker dets Indhold. Naar det hedder: „Forslag til Lov om fremmedes Handelsberettigelse“, er det ikke i Modstrid med, at Lovforslaget ogsaa handler om hjemlige handlendes Handelsberettigelse, fordi det kun handler om dem i deres Egenskab af Repræsentanter for fremmede Firmaer; det handler ikke om dem i deres Egenskab af danske handlende. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem vilde finde Titelen mere passende, hvis den lød: „Forslag til Lov om fremmede Firmaers Handelsberettigelse.“ Saa vil det i alt Fald være en udtømmende Betegnelse.

Jeg er enig med det ærede Medlem (Birch) i, at med de her foreslaaede Sæts kan vi ganske sikkert gøre Regning paa forøget Indtægt for Statskassen. Jeg har paa dette Punkt dog ikke anstillet saa højtidelige Betragtninger som det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin). Jeg har ikke været stærkt inde paa Overvejelser af Skattesynspunkter eller Beskyttelsessynspunkter. Det er slet og ret Retfærdighedssynspunkter, der har været bestemmende for mig. Jeg synes, at naar man fjerner en Del af de Bestemmelser, der særlig har generet de handelsrejsende hidtil, og tillige giver dem udvidet Rejseomraade, og naar samtidig danske Købmænds Bidrag til det offentlige er steget ganske væsentligt, er det ganske rimeligt, at disse udenlandske handelsrejsende da kommer til at betale et noget større Beløb som deres Bidrag til det offentlige Udgifter.

Spørgsmaalet om Udvidelsen af Forretningsomraadet er jo det, der har interesseret mest, og hvorom der har staaet størst Strid. Efter de velvillige Udtalelser her vil jeg haabe, at man slaar sig til Ro med den Udvej, som Lovforslaget anviser. Alle har jo været enige om, at skematiske Afgørelser

ikke er heldige. Jeg ser selvfølgelig godt, at det kan blive forbundet med Ubehageligheder for den til enhver Tid fungerende Handelsminister at bestemme, hvilke Handelspladser der skal optages paa Fortegnelsen. Jeg ser meget godt, at Handelsstandens Organisationer vil gøre sig stærkt gældende, men paa den anden Side mener jeg ogsaa, at den til enhver Tid fungerende Handelsminister i noget højere Grad, end det vistnok hidtil har været Tilfældet, maa bekvemme sig til ikke at betragte sig som Handelsstandens Repræsentant indenfor Lovgivningen, men som den, der skal varetage de almene Synspunkter ogsaa paa Handelens Omraade. Jeg tror, han maa vænne sig til at handle ud fra sin egen personlige Overbevisning, og i saa Henseende vil hans politiske Standpunkt faa en ganske væsentlig Indflydelse. At han i det Omfang, som Ret og Billighed tilsiger ham, ogsaa vil tage Hensyn til de særlige Organisationsønsker, der maatte fremkomme, anser jeg for en Selvfølge; men i Hovedsagen og paa de afgørende Punkter maa han lade sig lede af sin Overbevisning om disse Forhold uden Hensyn til, om han derved kommer i Modstrid med Handelsstandens Organisationer. Det kunde for øvrigt ogsaa i denne Forbindelse være rigtigt at tage det Spørgsmaal op til Undersøgelse, hvem der er Handelsstand: Er det Handelsstanden, der modsætter sig, at disse Skranker falder, eller er det Handelsstanden, der kræver, at de skal falde? Det er efterhaanden blevet en ganske betydelig Del af Handelsstanden, der føler Ulemperne ved de nuværende Tilstande, og denne Del af Handelsstanden har lige saa godt Krav paa at blive hørt som den Del, i hvis Favør de nuværende Bestemmelser er. Men foruden Handelsstanden er der en Faktor i denne Sag, som frem for alt maa høres, og det er Konsumenterne. Det er i deres Favør, at disse Skranker falder bort, og det er et Hensyn, der for mig vil være afgørende, hvis det falder i min Lod at skabe denne Fortegnelse over Handelspladserne.

Der er fra forskellig Side udtalt nogen Betænkelighed med Hensyn til, hvorledes man fra Ministeriets Side tænker sig at faa Bestemmelserne overholdt, saaledes at de handelsrejsende i Virkeligheden kommer til at betale Afgiften. Da jeg læste de tidligere Forslag igennem, saa jeg, at man havde tænkt sig det Middel, at Angiveren skulde have Halvdelen af Bøden. Jeg sagde da til mig selv: Dette er en saa modbydelig Bestemmelse, at jeg for enhver Pris vil undgaa at have den ind i en Lov, under